

Fenomén

Josef Žuviníček

1.1.1865 - 13.2.1939

Miroslav Vejlupek (Čerchovský)



Obsah

<i>Patřilo na záložku</i>	2
<i>Namísto medailónku</i>	3
<i>„Obratný feuilletonista domažlický, v popularizaci šťastný“</i>	4
<i>Kulturou rozumu i srdce</i>	11
<i>Mistr dialogu</i>	17
<i>Žuvníckovy průvodce Domažlickem</i>	19
<i>... a k tomu učebnice pro měšťanské školy a publikace veřejnost vzdělávající</i>	20
<i>Třicet šest let knihovníkem</i>	22
<i>Co napsal literárnímu historikovi a příteli Emilu Felixovi</i>	24
<i>...z korespondence odeslané manželkou a dcerou Josefa Žuvníčka</i>	
<i>rodině Antonína Odvodyho</i>	27
<i>Ozvy posmrtné</i>	30
<i>Fotopříloha</i>	31

I.

Patřilo na záložku...

Z Prahy na Chodsko se přestěhoval ze zdravotních důvodů, devatenáctiletý. Protože se tak stalo na doporučení prof. dr. Josefa Thomayera, tedy nejprve do Trhanova.

Že posílá rodné vesnici mnohostranně nadaného budoucího učitele s bystrým intelektem, to Thomayer rozpoznal. Že z jeho pacienta vyroste individualita, pro kterou dr. Emil Felix najde pojmenování „*kulturní svědomí Chodska*“, patrně nepředpokládal. Snad jen velmi dříve narozený pamětlivý čtenář zатуší, že vzpomínaný muž, který se upsal na celá desetiletí vzdělávání dětí i dorostu, přičemž třicet šest let obětoval také domažlické knihovně a k tomu napsal do domažlického čtrnáctideníku stovky duchaplných textů, tak tento muž se podepisoval a byl znám jako **Josef Žuvníček** (1. 1. 1865 – 13. 2. 1939). Měl tolik tvůrčího elánu, že z pozoruhodného regionalisty dosáhl met národního fenoménu kulturního.

Kantořina vedla Žuvníčkovo pero nejen při spoluautorské práci na učebnicích pro měšťanské školy, ale také při tvorbě divadelních her pro děti. Největšího aplausu se dostalo vtipnému dílku ***Kurážná Káča*** (1931) - prošla mnohými dětskými scénami a dokonce až na plzeňské jeviště a do Komorního divadla v Praze.

Láska ke kraji i sportovní založení (gymnasta, plavec, bruslař, turista) motivovaly Žuvníčka k napsání ***Nového průvodce po Chodsku*** (1929).

Vedle všeho zmíněného byl Žuvníček vášnivým propagátorem technických vymožeností. Podčerchovským Athénám dopomohl svými znalostmi k vítězství elektrického osvětlení proti navrhovanému plynu (1908).

Co víc, Josef Žuvníček si dlouhého půlstoletí všímal – přece publikující v ***Poslu od Čerchova*** - kulturního i politického ruchu v kraji, přičemž formálně zvládl zejména causerii. Byl to právě knižně vydaný výběr glos a causerií ***Ode všeho trochu*** (1932), jímž Žuvníček upoutal literárního kritika a historika dr. Arne Nováka. Ten se o něm zmínil v ***Dějínách literatury české***.

V roce 1936 pak vyšel druhý výběr Žuvníčkových drobných prací – ***Útržky života***.

II.

Namísto medailónku...

Po vykonaných odborných zkouškách přešel Žuvníček z Trhanova na dívčí školu v Domažlicích a po dvaceti letech učitelské praxe se tam stal ředitelem (1909). Po léta stačil vyučovat i na škole živnostenské.

Dvanáct dní po Žuvníčkově skonu, zavzpomínal na zasloužilého pedagoga nejmenovaný dopisatel *v Poslu od Čerchova*: „*Při posuzování prospěchu svých žákyň neohlížel se ani na rod, ani bohatství, ani na společenské postavení rodičů; vyneslo mu to sice nejednu nepříjemnost, ale i pověst učitele nestranného, nejvyšš spravedlivého.*“

Ke způsobu Žuvníčkovy výuky ještě připsal: „*Nebyl to vlastně ani výklad v pravém smyslu slova, spíše prostý, ale metodicky pečlivě připravený rozhovor, při němž žákyně samy docházely k vyvození pouček – už tenkrát, kdy se o samočinnosti ve škole ještě ani nemluvalo.*“

V časopiseckém titulu **Chodsko – věstník Baarovy společnosti** (r. 3., č. 1 – 2, 1939) jsme si přečetli, že v osobnosti Josefa Žuvníčka šlo o Sokola tělem i duší a tyršovského představitele harmonického ideálu tělesné i duševní dokonalosti.

„Praktického idealisty“ (citujeme prof. Emila Felixe) si nad jiné cenil Domažlicemi ctěný Karel Prach, když poznamenal, že pouhý výčet Žuvníčkových přednášek by zabral tolik stran, až bychom „*stáli v údivu nad prací jednotlivce*“.

III.

„Obratný feuilletonista domažlický, v popularizaci šťastný“

** 1 **

Ode všeho trochu. Domažlickým vydavatelem Karlem Prunarem (1932) vydaný sborník patnácti textů (1932) označil autor Josef Žuvníček za „pokus o zásadní reformu v úvodních člancích ve venkovském týdeníku“ a uvedl jej slovy jako:

„Tento sešitek patnácti úvodníků z Posla od Čerchova omlouvám dvěma doložkami:

Tou první vyhovuji svým čtenářům, kteří si ten výběr z několika set mých úvodních článků vyžádali.

Tou druhou je pokus o reformu úvodníku ve venkovském týdenním listě, který nikdy nemůže čtenáře orientovati politicky jako listy denní. Nahradil jsem proto politiku jen význačnými zjevy veřejného života, umisťoval je do rámce přírodního dění, a promítal kulturním svědomím.

Usiluji i formou, aby čtenář více uvažoval, než věřil, a aby pro prchavý film života nezapomínal na koutek ve svém srdci a na svůj pokorný úděl ve světovém nekonečnu.“

Už jen tento Žuvníčkův postoj zaujme i v „našem“ druhém desetiletí dvacátého prvního věku. Tím spíš nepřekvapí uznanost dr. Arne Nováka, který v ***Přehledných dějinách literatury české od nejstarších dob až po naše dny IV.*** (přepřacované a rozšířené vydání autorů dr. Jana V. Nováka a Arne Nováka, 1936 – 1939) v kapitole ***Česká feuilletonistika v období realistickém a za odklonu od realismu*** Žuvníčka vyzdvihl co *obratného feuilletonistu domažlického, v popularizaci šťastného.*

Z patnácti úvodníků zařazených do sborníku ***Ode všeho trochu*** nám jako nejoriginálnější a nadčasový připadá ten poslední, ***Mluví člověk a kniha (Posel od Čerchova 5. XII. 1931).*** Stojí za přečtení.

„Dnes jistě nemáš příčiny k steskům. Pomalu nebude města, aby v něm nebylo hned několik knihkupců, kteří se obětavě starají o tvoje umístění. A těch nakladatelů, kteří stejně obětavě pracují na tvé populaci. Je opravdu úžasné, kolik knih se u nás do roka narodí. Všecky noviny, všecky týdeníky i měsíční revue vytrubují tvoji slávu do světa, že není možno, abys z toho opojení nezpychla.“

„Víš, milý člověče, to tvoje nadšení pro můj úspěch je hodně paušální. Něco jako že voda teče a pivo se pije. Jako bys lítal v oblacích. Běduješ-li stále o svých krisích, nezapomeň, že nejsme na tom, my knihy, o mnoho lépe. Už jsi zapomněl, jak před rokem vyhazovali nás ze skladišť za babku. Takový knižní „Ausverkauf“ špatně ilustroval pověstnou – sic! – lásku českého člověka ke knize.“

„Divím se, že v době Mikuláše a před vánocemi, kdy tvůj kurz horentně stoupá, můžeš naříkat. Ne nadarmo jsi ženského rodu, a která žena kdy byla spokojena? – Prosincové nákupy knih jdou do statisíců. To si, panečku, nakladatelé a knihkupci a autoři maží kapsy! A ty se láskou těch četných čtenářů až zalkneš.“

„Povídali. To snad kdysi bylo, ale teď má český člověk jiné zájmy. Jeho mládež horuje pro sport, utrácí peníze – Jen se zeptej, co si přeje slečna Máňa pod stromeček – novou raketu, Slávek nový míč na kopanou, Bertička norské lyže –; ale to bych se jen zbytečně rozčilovala. Po stromeček knihu chtívali snad vaši dědečkové, nebo vlastenecké babičky. Ale jejich vnuci a vnučky nemohou-li dostat pod stromeček hned auto nebo aeroplán, tak alespoň „nádobičko na facadu“ nebo pro sport. Takové jeto. A ty mi zde vykládáš, jako bychom to všude vyhrávaly na sto procent. Abych mluvila jako vaše rozpočty. Kniha, můj milý, je podnik neproduktivní a takové se, jak ti známo, bez milosti z vydání vyškrtávají.“

„Abys nebyla nespravedlivá. Ta tvá žaloba na sport se o nějaký ten tisíc roků opozdila. Bylo to ve vysoce kulturním staqrém Řecku, kde žaloval kterýsi spisovatel, že zaslechl-li jinoch ostrý hvizd vrženého disku, uteče od filosofa, sofisty i od popsaného papyrosu. Je potřebou mládí, že miluje více pohyb než vysedávání za knihou. Jde tu i o zdraví a sílu budoucího dorostu.“

„Nechceš tím přece říci, že dřívější generace, které milovaly nás víc než ta dnešní, byly proto nezdravé a slabé. Kdo odchoval generaci buditelů? – Kdo generaci odboje? – Kdo legionáře? Těm všem byla láska ke knize součástí jejich života, ať jako útěcha v dobách poroby a utrpení, ať jako povzbuzení a impuls k odporu a k odboji. Tenhle intimní vztah českého člověka k nám, knihám, byl naší radostí a naší morální pýchou.“

„Je v tom mnoho pravdy, co říkáš, milá kniho. Ale – časy se mění. Vaše národnostní poslání, zdá se, že naším osvobozením dožilo. Dnes vás spisovatelé oblékají a vypravují do života jinak. Stačí prý jen to umění pro umění, abyste se líbily. A tak se nám narodily knihy, které chválí kritika, ale k nimž nikdo po druhé nesáhne, kdo je přečetl jednou. Víš, je to takové zboží nemastné, neslané.“

„Taky to pocítujeme. Abychom se přece jen mohly pochlubiti nějakým tím přínosem, dá nám nakladatel lákavou obálku, autor vynechá velká písmena a interpunkci, stránky se očíslovají dole místo nahoře a – je tu pokrok, který láká. A protože nové je „zaručeně“ lepší než to staré, najde se několik zvědavců, kteří nás koupí, aby byli pokrokovými. A jen málo odvážných se přizná, že se s námi nepotěšili. Ale – tohle přec není naší vinou.“

„Zase máš pravdu. Ani pivo nechutná, nemá-li řízek, jak se říká. Tak je to i s knihou bez poslání. Jen umělecká forma nestačí, třeba i ona má svou cenu. Čtenář chce mít i ten určitý

vztah k obsahu. A nemusí to býti ani tendence politická, ani náboženská, ba ani národnostní, jen když je tu poslání lidské, všecko to potřebné a krásné, čím člověk žije a doufá. Jsou také dnes mezi vámi takové knihy, žel, že jich více z cizích literatur, než z naší domácnosti. I ty ankety čtenářů před vánocemi o tom svědčí.“

„Dovolíš, abych se tak trochu ujala našich rodičů. Mladí autoři, mladí spisovatelé ve svém mladickém elánu horlivě páli za sebou všechny mosty, které je spojovaly s generací předchozí. Tak to dělá každá avantgarda. Ale po čase přicházejí k rozumu, že je nutno navázat na tradici. A že ti před nimi také něco dobrého chtěli a vykonali. A začnou stavět, kde dříve jen bořili. Krátce – najdou se. A je-li v nich nějaká ta božská jiskra, dají nám také oni knihy, které si zamilujete, a které i hodnotně znamenají pokrok.“

„O tom nepochybuji, bylo tak a bude. *Umění vždycky předbíhá. A je i nám milejší autor, který hledá nové cesty, třeba někdy bloudí, než spisovatel, který – aby hodně vydělal – loví čtenáře tím, že hoví jejich zálibám, které nebyvají vždycky ani vkusem, ani touhou po umění.*“

„Vím, na co narážíš. Ale – je všude koukol mezi pšenicí. Také mezi námi jsou družky, které dříve dožily, než doba, která je zplodila. Je huře, že takové knihy, takové družky leptají na povaze čtenářů jako neblahé paměti činily tzv. „krváky“. Nedostatek určité noblesy i my pocítujeme. Ale proč vaše kritika tu mlčí?“

„To je kapitola nakladatelská, milá kniho, nejčastěji placená. Však víš, jak to chodí: Či chleba jíš – Ale často prostý člověk z lidu vycítí, kde je pravda, kde je opravdu umění.“

„Ještě bych měla, milý človče, jednu bolest. Narostla nám neúprosná konkurence.“

„Asi přeháníš. Tolik knih se do roka vytiskne, statisíce se jich rozletí po naší republice. Dnes najdeš své družky v poličce dělníka stejně jako na stolech boháčů.“

„Tak docela stejné to asi není. Ti milostpáni si nás vykládají n stůl v přepychové vazbě pro reprezentaci, ale nejčastěji mnoho z nás si nepřečetli. Ale nechme toho, vracím se k té bolestné konkurenci. Myslím při tom na noviny. Lidé žalují, že sotva mají kdy, aby si přečetli noviny, a my chceme, aby si také někdy přečetli nás. To je bolestná skutečnost.“

„Je, milá kniho, ale doba žádá, aby byl člověk stále informován, denně orientován. A dnes se toho u nás i ve světě tolik, tolik děje a mele, až z toho hlava i srdce někdy bolí. Takový je život, dnes už není doba idyl. Neorientovaný se opožďuje – k vlastní škodě.“

„Ale my můžeme vám lidem také prospěti. Čas, za dobrou knihou strávený, není přec ztracen. Pobavíme, poučíme, povzbudíme.“

„Vím, všecko uznávám, ale politické legitimace nemůžete nahraditi. Není však tak zle. Opravdu inteligentní člověk, třeba dělník se bez vás neobejde; jemu jste potřebou. A, bohudíky, inteligentní, dobří lidé ani u nás nevymřeli. Ti se i v době předvánoční přihlásí. O výběr konečně není nouze, spíše o peníze. Škrta-li na kulturních potřebách úřady, nechce se tak ochuzovati inteligent. Tož abyste ho nezklamaly!“

Na stránkách domáckého čtrnáctideníku vystává duchovní portrét autora brilantních úvah, muže zcestovalého, značným vědomostním potenciálem disponujícího. Mnohými svými úvodníky přechází do žánru fejetonu, jiné oscilují na hranicích eseje. Co je pro Josefa Žuvníčka typické vždycky, toť šíře tematická a hloubka myslitelská - a pero nad jiné odvážné.

Ostatně několik námi vybraných textů z **Posla od Čerchova** z roku 1933 naše tvrzení nepopře. Řečenou tematickou šíří a netuctovost myšlenek obrazí již na začátku třiatřicátého druhé čísla Prunarova **Posla** (14. ledna 1933), kde se Žuvníček uvedl prací **Bludiště**.

„A naprosto nelze po pravdě napsati, že by vyloučením všech ilusí cena života vzrostla. Nejsou koneckonců všechny ideály také jen ilusemi? Vždyť zpravidla zůstávají lidskému životu nedosažitelnými. Ale přece jen vždy zůstanou nespornými majáky, jimiž lodici svého života orientujeme.“ Josef Žuvníček přišel do **Bludiště** co by jemný stylista a filozof. V odstavcích dalších zahrál na strunu etického a sociálního.

„Zhasněte všechna tahle světla a uvidíte, jak v tom bludišti skal, bahnisk a písčitých mělčin života vaše lodice uvázne nebo zcela ztroskotá.“

A do těchto neznámých vod bez orientace posíláme své děti. Mají pravdu ti vyznavači „sex appeal“, nebo ti, kteří opřádají střízlivý život ilusemi? – Je cennější život, který se vyžívá pudů, neuznává vyšších citů, který v ilusích vidí jen přežitý romantismus, nebo ten život, který teplem ušlechtilého citu zkrášluje si životní zápasy, a láskou, knihou, hudbou, uměním zaplňuje ony touhy, kterých jídlo a pití, bary a nevěstince, přepych a sláva nikdy zaplniti nedovedou? –

Do toho bludiště vstupuje naše mládež. Je zde něco, co jí může býti vedoucím kompasem, světlem majáku, oporou, aby natrvalo nezabloudila a – neztroskotala?

(...)

Ne, člověk s lehkým srdcem pochoval iluse a s ilusemi i morálku srdce. Naším obročníkům a zazobancům docela nic nepřekáží, že tisíce lidí strádají a hynou v bídě. Oni dobře jedí i spí, protože ve shonu za úspěchem, za bohatstvím pošlapali ve svém srdci všechno, co by je mohlo zneklidňovati. Morálka pro ně neplatí. A při tom to všude vyhrávají.“

Velmi přísný, ne však k našemu nepochopení, vždyť i neodmyslitelně moudrý, Josef Žuvíček byl, když v Poslu (r. LXII., č. 8, 25. ledna 1933) publikoval kritické postřehy, které i po dlouhých desetiletích považujeme za reflexi historicky daných mantinelů sociální evoluce. Mění se jen jména a úroveň společenského vědomí.

Sondu Žuvníček pojmenoval **Duchovní tvář Domažlic**.

S historickou slávou předků je to jako s husami, které v Krylovově bájce se holedbají, že jejich prasestry zachránily Řím. A jaké jsou vaše zásluhy, odporuje v bájce mužík, ženoucí husy do města na prodej.

K dobrým odkazům minulostním nutno přičinili pokrokovou, tvořivou přítomnost. A platí to i pro naše město. Bohudík, ani tahle duchovní bilance našeho města není nepříznivá. Je tu několik jmen, dobrého zvuku, několik jedinců, jichž umělecká či jinak kulturní práce znamená nesporně aktivní přínos k duchovním odkazům, které dobrou pověst našeho města založily a udržují.

Ale vraťme se k sobotní přednášce. A hledejme dorost, mládež mezi posluchači. Ta cifra zjištěných byla by velice smutná. Doba, kdy studentstvo nedočkavě čekalo na každou novou knihu, kdy dorost tvořil největší procento čtenářů knihovny a čítárny, kdy nebylo přednášky, aby jejími nejvděčnějšími posluchači nebyli studenti a mladé posluchačky, ta doba minula.

Kulturní usilování vystřídal sport, tancovačky a flirt. Naše město i tu jde „s duchem“ času. Nemá smyslu žalovat. Jen konstatujeme, že je-li v dnešní době zajištěna přítomnost duchovního života našeho města, nelze mluvit se stejnou jistotou o jeho budoucnosti.

Nikdo nemůže být v zájmu zdraví a otužení těla proti sportu a tanci, pokud – nestaly se soběstačným vyznáním víry. Ale na výplň života je to uboze málo. Ne, tohle vyznání víry života neznámá velkou budoucnost – ani v našem městě.“

Obdivuhodným je, v jaké tematické a ideové šíři Žuvníček nazírá jednu jedinou událost nebo společenský jev. Jako by dbal, abychom pro konkrétní nezamlčovali obecné. K takovému způsobu myšlení nás navedou úvodníky **Všecko je dnes v pohybu** (11. března 1933), **Na smírné struně** (29. dubna 1933), **Fantasie na potulce** (5. srpna 1933) či **Zabezpečení** (7. října 1933).

Pojďme od jednoho k druhému.

Všecko je dnes v pohybu

„Postřelení a smrt chicagského starosty Antonína Čermáka nutí nás připamatovati si, jak je dnes i občanská bezpečnost v pohybu. Vraždilo a loupilo se ve válce ve velkém, proč by to nešlo i po válce a jen v malém? – Už i u nás vyrůstají celé tlupy, které ohrožují majetek i život občanů.

Nedobrý nimbus, ale přece jen nimbus obávaného podsvětí svádí na tuhle dráhu nezaměstnané, hlavně z řady mladých. Také jeden ze stínů dnešní nezaměstnanosti. Jíst, žít se chce, a jsou lidé, kteří mají více než potřebují. A tak se jde, kde je.

Stačí několik procesů velkých podvodníků a defraudantů, kteří z vyšetřování odcházejí jen jako podezřelí, aby to periferie neuvítala jako sparťanskou morálku: Krad', ale ať tě nechytí, jinak budeš bit. A tak se vesele loupí, krade, podvádí, střílí, že soudy stále mají plné ruce práce a noviny plné sloupce ze soudní síně.

Přitom zaráží fakt, že soudem poznamenaný nosí čelo znovu docela směle, jakoby se nic nestalo. Tahle ostuda přestala být ostudou. I tenhle obávaný kdysi ortel, který souzeného učinil čestně nemožným, je dnes – v pohybu.“

Na smírné struně

„Člověk vidí pořádný kus svého štěstí v tom, aby si mohl opatřit hodně ze všeho, čím obchody a výklady demonstrují pokrok a vyspělost naší technickou, kulturní, společenskou. Spravedlivý socialismus tvrdí, že za svou práci má k tomu právo každý. Leč neříkají, kde inventář těch žádoucích potřeb končí. V tom je mnoho z lidského trápení. Malé dítě dovede otec, matka odbýti větou: Nemusíš mít všechno, co vidíš. Velkému dítěti – a v těch žádostech bývají i velcí jako děti – nelze takto odpovědět. To byl by oheň na střeše.

A tu se počíná jeho utrpení a – nenávist k těm, kdož i všeho mohou dopřát. Ale až jednou objeví a sestrojí nám učenci brejle, abychom jimi viděli do lidské duše, do lidského srdce, ubude, myslím, hodně těch závistivých, kteří měří lidské štěstí jen tím, čím více si může člověk všeho dopřát, všechno si opatřit.

Je v tom jistě vyšší spravedlivost, že matka dělníkova mívá z dětí často větší radost než mamá ze svého rozmazleného jedináčka. Ale je to tak, že závist zaslepuje, že ne nevidíme, ale nechceme nebo nedovedeme vidět, sami sebe tak otravujeme.“

Fantasie na potulce

„Bylo to v jednom dni z nedávných veder. Kdo jen trochu mohl, utekl z vyhrátých ulic města, aby vyhledal chládek, vodu a místo, kde lze beztréstně odložit svršky jak možno nejvíce.

Pláž u babylonského rybníku žila svou kulminační návštěvu. Pyžama všech stříhů a barev, nahá těla všech odstínů hnědi, mikáda od lněné žluti po nejtmaší černi. A těch svršků opravdu co nejméně, že nebylo možno, abyste nemyslili na člověka z doby předhistorické, který o módních přehlídkách ještě nic nevěděl, a jemuž hrubě vydělaná kůže zvířecí byla už přepychem.

Položíte se labužnický na vyhrátá prkna, pošlete pedanta Rozum kamsi do lesů, vystavíte oddaně své tělo mikrometrovým vlnkám éteru a přimhouřivše oči dovolíte své fantazii, aby ukázala, co dovede, co umí.

Ten první dojem uvolnění kvitujete jako radostnou jistotu, že po odložení svých svršků navázali jste důvěrný vztah k božství, které uctíváte jako Přírodu. A fantasie vás vede do dob, kdy člověk ten intimní vztah k přírodě kolem sebe nejen pociťoval, ale s celou opravdovostí žil. Kdy prvky kultury teprve pracně vytvářel. Kdy ho otázka sebeurčení příliš nezatěžovala, protože znal jenom hlad a žízeň, horko a zimu a všechno mimořádné kolem sebe pociťoval jako radost, nebo strach, nebo údiv.

I zde u nás? - Ale ano. To ovšem nebyla ani pláž, jistě ani babylonský rybník. Zato nekonečný prales, četné močály, ve hvozdech plno zvěře, v korunách staletých stromů plno ptactva. A člověk se do těch těžce proniknutelných lesů a houštin odvažoval jen s mocným klackem v ruce.

Kdy to asi bylo? – Fantasie je pohotovější než student u maturity. Ostatně několik století tu nerozhoduje. Něco o tom povídají vykopávky v domažlickém museu. Primitivní člověk z doby kamenné byl u nás jen zbloudilým hostem. Dočasné zalidnění Domažlicka je z doby daleko mladší, z doby, kdy už střeoevropský člověk zbraně své a šperky robil z bronzu. Zůstaly u nás po něm úhledné obrovské popelnice, v našem museu tolik obdivované, z mohyl u Luženic, Milavče a jinde vykopané.“

Zabezpečení

„... přece se vesele loupí a krade, pokladny se dobývají, ohně paličsky zakládají, sklady vykrádají, vzácné osoby se vraždí, děti unášejí.

Ne, proti zlobě a běsnění lidskému není zabezpečení. Starý zákon velel: oko za oko, zub za zub. Byl tvrdý, neúprosný. Dnešní. Dnešní zákony jsou lidštější. Čekal se od nich mravní přerod, který se, žel, nedostavil.

Zákony bez mravnosti nestačí, hlásalo nedávno radio z Prahy. A že je třeba tu mravnost mezi lidem šířit a upevňovat.

Haló, vážení, nemyslíte, že by i těch vrchních deset tisíc mělo trochu provětrati své zatuchlé svědomí, svou velkými výdělky a nezaslouženými remuneracemi všeho druhu pokaženou mravnost? –

Či má věčně potrvati v lidské společnosti stav, aby zde byli farizeové a zákoníci, kteří i bez mravnosti dovedou dobře žítí a pokání nepotřebují? A pak tedy ti publikáni, kteří v mravnosti pojídají suchý chléb, plní zákony a utěšují se věrou, že po smrti v království nebeském stonásobně jim bude nahrazeno, že tu na zemi jen strádali a živořili?“

IV.

Kulturou rozumu i srdce

Podle soudobého regionalisty Jana Prokopa Holého byl *režisér ochotnických představení a jeden z nejčinnějších údů domažlického divadelního spolku „Havlíček“ Josef Žuvníček znám až daleko za hranicemi domažlického okresu, zejména v Plzni, Klatovech, Sušici, v Praze a v Chrudimi.*

V této kapitole monografie **Fenomén Josef Žuvníček** nás zajímá Žuvníček scénárista.

Poznačili jsme si ve zkratce.

Ruce, které zachraňují. Komedie o 4 jednáních. Domažlice: Karel Prunar: nákladem autora, 1935.

OSOBY: Olga Polesná, Doktor Zvára, Milada, jeho dcera, Jarda, její bratranec, Baruška, služka u doktora, teta přezvaná „Lopucha“, student Veselý, venkovan, žena dělníkova

První tři jednání u lékaře v malém městě. Čtvrté jednání po roce v Praze.

Z obsahu:

Milada (Mimi) má z matematiky a fyziky špatnou známku na vysvědčení. Otci lékaři je to líto. Přijede Olga Polesná, aby Mimi doučovala a ošetřovala její zranění. (Olga studentkou medicíny.)

* * *

Polesná: „Ale vaše město přece jen pokročilo. Má elektrické osvětlení, má lázně, veřejnou knihovnu...“

Doktor: „Má. I rádio se ujalo, a moderní tance. Tenhle pokrok zde je. I vítězná móda. Ale duch města, slečno, duše, *duše občanů až na malé výjimky zůstávají kulturním pokrokem vnitřně nedotčeny...*“

* * *

Ve čtvrtém jednání má Olga po studiích. Přišli akademici s gratulací. (Otec je po smrti.)

Olga: „Ale především zdar lepší budoucnosti! Sotva jsme svobodně vydechli, už na všech stranách znovu zatahuje se obzor a mračí se k novým bouřím. *V tom kolotoči nadvýroby a nezaměstnanosti, v tom zmatku krizí dolehne na nás budoucí život, bezohledně a tvrdě.*“

První akademik: „Jistě, ale – lidstvo přežilo již horší doby. Náš národ ani Bílá Hora nezahubila. A jestliže dnešní forma sociálního soužití nevyhovuje, my mladí jsme především povoláni, abychom hledali a usilovali o řád lepší a spravedlivější.“

Druhý akademik: „Máte pravdu, kolegyně, víry je třeba, věřit se musí, že dnešní poměry se vylepšit dají, že nejsou poslední a nejvhodnější formou lidské společnosti. A selhal-li v tom směru kapitalismus, pryč s ním!“

Olga (s úsměvem) „Obávám se, kolego, že to tak honem nepůjde. Ale je nutno plánovitě organisovati poměry lepší, společnost novou, která by cenu a důležitost člověka vždy a všude měřila a hodnotila jeho prací, jeho charakterem, jeho kulturou rozumu i srdce, a ne jako dnes tak často politickou legitimací nebo jinými nezaslouženými výsadami.“

Druhý akademik (horkokrevně): „A která z křesel a od plných žlabů odežene všechny, kteří republiku vykrádají ...“

* * *

Za Olgou přijde muž – odbývaný nápadník, je vypoklonkovan, Olga je bojovnicí za rovnoprávnost žen, s doktorem Zvárou si psali přátelská, on až milostná psaníčka a nyní v osobním rozhovoru potvrdí si vzájemnou lásku. - - -

Dílčí motivy děje nemají vytvořené pevné zázemí, jsou nepřipravené, vyústění jsou náhlá.

Nebyli bychom dobrými čtenáři, kdyby naší pozornosti unikly (námi barevně zvýrazněné) myšlenky sociálního a politického obsahu. Bylo by velmi zjednodušující tvrdit, že Josef Žuvníček byl takřikajíc levicového zaměření. Není tomu tak. Politické –ismy okleštily Žuvníčkovy pohledy na společenskou realitu víc než málo. Josef Žuvníček byl především humanista, a to humanista neporobený módními myšlenkovými tendencemi.

* * *

K u r á ž n á K á ě a. Pohádka o 4 jednáních. Kvíčovice: Rudolf Svačina, 1931. Edice Svačinův divadelní sborník. Vydalo nakladatelství R. Svačiny, řídícího učitele v Kvíčovicích, p. Holýšov u Domažlic, 1931.

První dějství se odehrává před kořenářčinou chalupou, druhé a třetí v zalesněné rokli, poslední na náměstí městečka.

OSOBY: Máma kořenářka – Káča, její dcera – Barči, Manka, Dodla, Ančka: vesnické dívky – Dráteník – Čertík – Chrupka, čarodějnice – koza Martička – osel Frantík – kuňka Helenka – psík Andula. Vedlejší postavy: pan berní – pan rada – mistr bednář – Královna Noci – Večernice – Jitřenka – čtyři hvězdičky – čtyři trpaslíci – strážník – purkmistr.

1)

Káča je prostořeká, hašteří se kde s kým. Žije s matkou kořenářkou, trpí nedostatkem ve zchátralém příbytku. Ani na tancovačky nechodí, protože ví, že o nemajetnou chlapcovo oko nezavadí.

Pro to všechno se rozhodne, že půjde do světa.

Do chalupy přijde dráteník Janek, a když pro něho nemají ve stavení práci, vyžebří alespoň chléb s mlékem. Vypravuje, že ve městě se ztrácejí děti. Lidé je hledají, ale marně, jen do skalnatého místa, kde říkají „U tří oběšených“, se nikdo neodváží. Káča: „Mámo, já se odvážím!“

* * *

Káča je ve skalách a tam narazí na čertíka krmícího zvířata – kozu, osla, žábu, psa -, jsou to z města unesené děti, které sem pro Chrupku zavlkl zlý duch a které o nic méně zlá čarodějnice Chrupka přečarovala na zvířata: lidského masa se prý přejedla, chce jísti jiné.

Když Chrupka usne, na scénu přichází průvod: čtyři trpaslíci nesoucí trůn, čtyři hvězdičky, Královna Noci, Jitřenka a Večernice. Královna Noci: „Ach, tihle lidé! Dávám jim spánek a dobré sny, dávám jim odpočinek posilnění, ale oni nedbají a za noci kradou a loupí, karbaní a vysedají po hospodách do rána.“

Ke Královně Noci přiběhne Káča a vrhne se jí k nohám. Vypoví jí, proč je ve skalách a Královna jí daruje dvě láhve zázračné vody: jednu, kterou když pokropí děti, hned v nich zvířata zahynou – druhou probudí děti znovu k životu. Káča: „Odvážila jsem se do nebezpečí víc pro ty dukáty, než pro ty děti.“ Královna: „Ty dukáty ti přejeme, budou zasloužené.“

Káča vykouří dýmem z ohně místo „U tří oběšených a s dětmi, jimž vrátila lidskou podobu, zamířila do města.

2)

Ve městě Káča předvede děti před purkmistra a žádá za každé 100 dukátů. Kromě od ovdovělé Andulčině matce je opravdu dostane. Za Káčou přijde do města matka s dráteníkem Jankem. Káča má plány s hospodářstvím - i s dráteníkem: ti dva se dohodnou, že se vezmou.

* * *

P o s l e d n í č a r o v á n í . Pohádka o 4 jednáních. Kvíčovice: Nakladatelství Rudolfa Svačiny, řídícího učitele v Kvíčovicích, p. Holýšov u Domažlic, 1934. Edice Svačinův divadelní sborník, svazek XI.

První a poslední dějství se odehrává v selské světnici, druhé v skalnatém lese, třetí na lesním palouku.

OSOBY: Babička – matka – Jirka, Mařka a Eva, její děti – sousedka – Sláva a Vokůrka, sousedčiny synové – policajt Vokůrka – lesní ženka Úponka – první, druhý, třetí (event. další) mužík – první, druhá, třetí (event. další) lesní ženka.

1)

Diskutují babička, matka a její děti. Jirka: „Jo, babi, tenkrát a dnes – to je veliký rozdíl! Tenkrát čas ještě nebyly peníze. Ale teď je to docela jiné, teď všechno chce rekordní čas: jízda, let, závody, práce -.“ Babička zas: „Hlavně ta práce, vid', kterou za člověka dělají stroje! Ale zdá se, že už ty stroje přerostly lidem přes hlavu a berou jim chléb od úst. Ne děti, z toho nekouká nic dobrého.“

Přijdou na návštěvu dva hoši ze sousedství a Jirka s nimi naplánuje výlet ke Škarmanu, pod kterým je jeskyně zvaná Škalníková díra. Trojice hochů chce v jeskyni najít černou zaříkací knížku po čarodějnici.

* * *

V lese pod Škarmanem nejsou všichni naráz, Jirka zbylé dva kamarády předběhne, aby je vystrašil. Jeden, Vašek, skutečně vezme do zaječích. Jen Sláva zůstane.

Jirka vleze po žebříku do podzemní jeskyně a zaříkací knížku skutečně najde. Podaří se mu jedno říkání přečíst a nakreslit. Objeví se pidimužík, který chlapcům posluhuje. Potom Jirka rozluští další formuli a přivolá inteligentního mužíka. Potom dalšího.

Ze tmy se ozve volání Jirkovy sestry Mařky. (Doma mají o Jirku starost.) Když Mařka chlapce najde, bratr jí knížku půjčí a ona si přivolá tři lesní ženy a tančí s nimi. Ženky děvče nakonec odvedou. Sláva vyrazí do vsi pro pomoc, Jirka z roztržitosti odhodí knížku a běží Mařku hledat.

2)

V lese ční mezi stromy vyvýšené místo coby trůn, na trůnu Mařka-královna s korunkou na hlavě. Po stranách trůnu mužíci s kopími jako stráž. Mařka je pobledlá, smutná, teskní, s bolestí v srdci. Pohádkové bytosti ji prokazují úctu i úslužnost a nechápou, proč ona pláče. Úponka, rozumí se ženka spoléčnice, vybízí ostatní, aby královnu rozptýlili. Nic platno.

3)

Mužici přinesli z lesa hochu v bezvědomí. Mařka v něm poznává svého bratra Jirku a vzkřísí ho. Jirka sestru hledá už dva dny, je hladový, žíznivý, zesláblý. Chce Mařku odvést domů, ale pohádkové bytosti nechtějí svoji královnu vydat. Nakonec je Jirka přemůže.

* * *

Do chalupy ve vsi přijde policajt Vokůrka, babičce a matce přinese zprávu od pana purkmistra, že se – po jejich dětech slehla zem, hledání nic platno.

Když Vokůrka odejde, přijde sousedka. Na prosbu matky přivede syna Slávka. Ten vypoví o všem pravdu – že Jirka našel knížku zaříkání, ale on se vrátil domů sám.

4)

Knížku má Slávek schovanou doma za komínem, a když se vrátí z lesa Mařka s Jirkou, v patách lesní národ, přinese ji. Jirka opět vyčte kouzelnou formuli a lesní národ zmizí. Potom babička spálí černou knížku v peci.

* * *

Přístav bezpečný je srdce matky (Skutečnost a pohádka). Dětská hra o 4 dějstvích. Praha: Ústřední divadelní nakladatelství, knihkupectví a zastupitelství československého ochotnictva Fr. Švejda, 1935.

První, třetí a čtvrté dějství se odehrává ve světnici chudých venkovanů, druhé v lese.

OSOBY: Matka – Hana a Karlík (její děti) – soused Pazdera – paní z města – její hoch Edoušek – posel z obchodu – detektiv – sudička – skřítek – spravedlivý – Terežka (Hanina družka) – první a druhá víla – první a druhý mužík.

1)

Matka, vdova po dřevařském dělníku, který zemřel na těžký úraz v lese, má starost o Hanku. Ta se ještě nevrátila z obchodu, kde pracuje.

Nakonec Hanku přivede soused Pazdera – našel ji za vsí na břehu rybníka v místě, kde se před rokem utopila jiná dívka. Pazdera: „Nechtěla říci, co u splavu hledá. A tak jsem vám ji přivedl, aby snad neprovedla nějakou hloupost. Ti mladí dnes oceňují svůj život tuze levně.“

Hana propuká v srdceryvný pláč – v obchodě, kde dodnes pracovala, ji kdosi nastrčil do kabelky stokorunu (patřící panu šéfovi Novotnému), byla nařčena, že krade a ze zaměstnání propuštěna.

Matka: „Hanbu, t v o j i h a n b u – ne, té bych neunesla.“ Ale svoji dceru zná a věří, že je nevinna. Hanka je ovšem ztrápená.

Závěr prvního dějství obstarají sudička a skřítek: dojati nad citovou plností vztahu matky a dcery rozhodnou se těm dvěma pomoci, nejprve tedy vypátrat, kdo krádež v obchodě provedl.

2)

Sourozenci Karlík a Hana sbírají v lese klest. Hana si chce odpočinout a usne. Nad ní se zjeví sudička a skřítek. Ten v obchodě vyzví, že dvě stě korun z tržby zcizila jakási Tereza z města. Za polovinu si koupila nový klobouk, druhou stokorunu vstrčila do kabelky vesnické dívky Hany. Skřítek: „Tak jednou ranou chtěla zlá Tereza získati nový klobouk a zbaviti sebe i kamarádky Hany, která jim pro svoji pracovitost a nevšímavost byla solí v očích.“

Sourozenci Karlík a Hana se pak setkají s nafintěnou městskou paničkou a jejím rozmazleným synáčkem, který má oděrek na noze a žalostně nařiká, že umře. Hana pošle bratra pro doktora a sama ufnukance odnese na zádech domů.

* * *

Do chalupy vejde lékař, u chlapce konstatuje bezvýznamné škrábnutí a lehké podvrtnutí.

Posléze vstoupí ještě policejní detektiv – má rozkaz předvést Hanu na komisařství k výslechu.

V chalupě vyjde najevo, že městská panička s rozmazleným hochem je manželkou vedoucího obchodu Novotného. Rozhodne se s manželem o krádeži promluvit, neboť na ni Hanka udělala skvělý dojem a ona nevěří, že by děvče bylo schopno krást.

3)

Matka je velmi znepokojena, že se Hana nevrací z výslechu. Skřítek matku uspí. Sudička se postará, aby matka měla živý sen a ve snu se jí zjevila dcera a uplakaná provinilkyně Tereza, před Hankou klečící a Hanku odprošující.

Když matka opět procitne, právě přijede autem paní Novotná a přiváží Hanu se zprávou, že Tereza se přiznala a Hana ať nastoupí hned druhého dne zpět do obchodu. A že pan Novotný by si rád dal Karlíka vyučiti za šoféra, jen co dokončí školu.

Sudička (přednáší): „Je tolik lásky v srdci matčině / a tolik tepla jejím na klíně, / že kdybys k smrti zkrušen byl a žitím syt, / se vzchopíš zas a znovu počneš žít.“

V.

Mistr dialogu

Konečně. Třicátý šestý rok přispěchal. Žuvníčkův to je sedmdesátý první. Na knihkupecké pulty posílá **Útržky života**. (Domažlice: Karel Prunar: soukromý tisk nákladem vlastním, 1936.) Ty sestávají z dvanácti duchaplných epizodických próz, jejichž tématem jsou vztahy mezi muži a ženami. Autor je zvládá jako mistr dialogu a mistr vtípu. Výtečně zná hovorový jazyk.

V próze *Prima Vera* se bezejmenný muž jedoucí z francouzské Riviéry ubytuje v hotelu ve městě San Remo a zvečera zavítá do parčíku poblíž moře. Co uvidí, jej uchvátí: na zeleném koberci trávníku bílá postava z kararského mramoru, mladá žena, ne, vlastně ještě dívka: *jen takhle ji pociťoval ve svých snech: se studánkami touhy v očích, v nakloněném těle, dopředu vztažených paží, s nakročenou nohou – vnést to své sladké tajemství jarního znovuvzkříšení do luk, do hájů a lesů, do vod, do lidských srdcí – všude, všude.*

Bezejmenný muž již *prošel celou galerií žen nedotčen, nezasažen, ale tváří v tvář mramorové krasavici pojednou cítil podivný neklid v duši a jeho srdce bouřlivě skandovalo.*

Muž byl zkrátka velmi zamilován a Josef Žuvníček jeho vnitřní stav vyličil poeticky: *Mladý muž doslova ten mramorový zázrak žhavýma očima vpíjel, nemoha zraku odtrhnouti. A moře, loučící se se zapadajícím sluncem, přijalo s uzarděním jeho horký polibek a vzrušeným příbojem rozdrobilo tu minci velké lásky milenecké v miliardy lesklých, drobných vlnek, nehluchně podbarvujících vzrušení mladého muže.*

Domýšlíme se, že autor aby vygradoval dramatizující se děj, nemá na vybranou: musí mramorovou krásku oživit. A on to namoutě udělá. Dá, aby láskou přemožený mladý muž učinil ten zázrak sám. *Vstal, a jako ve snu blížil se k světlu mramoru. Nemohl nikdy potom říci, kdo vedl jeho vůli. Nejvýš pozorně vzal ruku dívky do své, aby ji pohladil a poceloval. A měl dojem, že až posud chladná a nehybná ruka ožívuje a – hřeje. Udiveně vzhlédl. Obrátila k němu své oči, plné touhy, nakročená noha došlápla na trávník a druhá ji měkce z podstavce následovala.*

Pojď, zašeptaly její rty. A vedla jej k lavičce na pokraji terasy. Nevýslovné blaho zalilo jeho hrud', když ruku v ruce zašli k lavičce, aby usedli. Zahalila se úžeji do své řízy, když od moře až sem nahoru chladněji zavanulo. Odvážil se tiché otázky:

„Kdo vlastně jsi?“

„Je kletbou vás lidí tahle vaše žízeň po jistotě. Což ti nestačí, že jsem?“ A přilnula paží k jeho boku.

A učinil další zázrak, prozaik Josef Žuvníček. Ti dva se nesli prostorem a letěli do zasněžených cizích zemí, kde svým dechem probudili fialky a bledule, otevřeli pupeny stromů a poupata květín, život v zrnech. Oživil motýly a brouci. Zpívali ptáci. - - -

A pak Žuvníček přivádí na scénu lékaře. Ten mladého muže vyšetří, aby nakonec uklidnil pana hoteliéra: host u něho ubytovaný má sluneční úžeh, ale z nejhoršího je venku. Jen ať opatrovnice dbá, aby ledové obklady měnila pečlivě po půlhodinách.

Nebo prózička **O ženu**. V poopraveném tvaru respektive „o ženě“ a o jejím naturelu, údělu společenském, vůli nebýt podřízena mužům a v té souvislosti samozřejmě o rozličných kvalitách manželských svazků diskutují profesor, inženýr ze Škodovky a tajuplná dáma. Pan profesor je zraněn citovým zklamáním, pan inženýr plýtvá verbálním siláctvím, dáma si nedá vzít moudrý, ale kritický nadhled.

Po večeri se diskutující rozešli, jen profesor ještě poseděl. Vždyť vůkolní les celý podvečer vyprávěl příběh o lásce: drozd volal na družku a ona ho vyslyšela.

Ale to už profesor bilancoval svůj milostný život: byl to milostný život chudý, jako byl on chudým studentem. Až když se uchýlil jako profesor, vešla se do jeho života první láska. První známost, a jím vážně braná. Nakonec se s Věrou oženil. Nakonec se Věra pochlubila se svou minulostí – *dala mu nahlédnout do strže své duše* a tak *jeho pohádka* skončila. Nakonec od něho Věra odešla.

Stále má bolest - střídmy, osamělý pan profesor.

Co to bylo? Neptáme se my, ale autor **Útržků**. Aby nabudil naši zvědavost, a co by dup ji zase utišil, k tomu mu postačily všeho všudy dvě stránky. Ale i to málo je dost na to, aby Žuvníček nabil čtenáře vzrušením z té záhady: Kdo to byl? Co to bylo?

Mohl to být opravdu člověk, muž samozřejmě, mohla to být bytost jiného zoologického druhu.

Než záhaduplná (doslova) epizoda má náboj čehosi originálního, nevídaného tudíž. Samozvaný host se koří půvabu domácí paní, neskrývá touhu po ní, duchaplně rozmlouvá, pije kávu a kouří. Několikrát se pokusí paní domu dotknout a dokonce se mu zdaří obejmout ji a posedle líbat. Je však pokaždé odmítnut.

Autor klade otázky. Co to bylo? Strach z vášně, která spaluje a ničí? – Poznání, že je tu životní omyl? – Memento, že tahle jedinečná, horká chvíle, která se přihnala, nesmí ani vyvrcholit, ani se opakovat? –

Prozaik odpovědi nenalézá – ani nám se to nepodaří.

Ti dva se rozešli jako přátelé, *aby se už nikdy nesešli a – zapomněli*.

Kdo to jenom byl? (Snad ne přelud?)

VI.

Žuvníčkovy průvodce Domažlickem...

Královské město Domažlice. (Domažlice: nákladem Spořitelny a Města Domažlic. Vydáno někdy po roce 1912.)

Místopisem ***Královské město Domažlice*** Josef Žuvníček, do té doby známý jako (spolu)autor školních učebnic, pronikl už definitivně a na celý život mezi výrazné regionalisty. Výmluvnou je ta skutečnost, že do jeho místopisu přispěly tak výjimečné osobnosti, jakými byli V. Pavlík, Jan Paroubek, František Rádl, Jaromír Flegl, Ing. Josef Hezký, Antonín Procházka, arch. Alois Procházka, lesní rada Boh. Teichman, dr. Emanuel Strejček a Miroslav Halík.

Josef Žuvníček po této knize téma regionální geografie historiografie už nikdy neopustil. Vedle bezpočtu článků a statí poslal svým současníkům, ale dokonce i pokolením dnešním

Nového průvodce Chodskem (Domažlice: Odbor Klubu českých turistů v Domažlicích, vydáno po roce 1927). Žuvníček jej sepsal v šesti kapitolách - Domažlice a blízké okolí, Chodsko pod Haltravem, Čerchov, Všerubský průsmyk, Pásmo Kdyňské a Oulíkovské, Kapitola závěrečná.

Finální myšlenka knihy zní: *Turistika je poezií života*.

Nový průvodce Chodskem vyšel ve prospěch turistických prací na Domažlicku. Má 152 strany, 60 vyobrazení a mapku.

VII.

... a k tomu učebnice pro měšťanské školy
a publikace veřejnost vzdělávající

Jenom příkladem.

Přírodopyt pro měšťanské školy chlapecké

(Spoluautorsky s Mikulášem Hofmannem a Emanuelem Lamingerem. 1911. Kapitoly Kterak se jeví tělesa vůbec, Rovnováha těles, O pohybu, Tlak kapalin. Tlak vzduchu, O teple, O povětrnosti, O magnetičnosti, O električnosti, O zvuku, O světle, Chemie.

Učebnice trojdílná. Několikero vydání.)

Přírodopyt pro měšťanské školy dívčí

(Spoluautorsky. Souběžně se stejnou učebnicí pro školy chlapecké.

Třídílný. Praha: J. L. Kober, 1909, 1910, 1911. Všechny díly v několikero vydáních.)

Zařízení podomního telegrafu, telefonu a hromosvodu

(Praha: J. L. Kober, 1. vydání v roce 1904, 2. vydání 1922. Tři díly.)

Elektřina, vládkyně světa

(Praha: F. Topič, 1928.)

Motory malého průmyslu

(Plzeň: Dr. A. Batěk, 1907. Edice ilustrované přednášky)

Příklady elektrických rozvodových sítí pro světlo a pohon

(200 obrazů s původním textem. Nakreslil Josef Žuvníček. Praha: J. L. Kober, 1921)

A další.

VIII.

Třicet šest let knihovníkem

V Domažlicích žil a jako učitel působil teprve tři roky, a třebaže nejpilněji vyučoval přírodopisu a fyzice, vášně pro kumšt slovesný táhla Žuvníčka ke knihám.

Proto se neminul s ničím podstatným, co mělo souvislost s literaturou.

Tak když Domažličtí založili v posledním roce starého století (1900) Literární jednotu, Žuvníček u toho nechyběl – a také že naň bylo vidět. A tak žádný div když koncem jara prvního roku století nového (1901) zvolili Josefa Žuvníčka nejprve členem výboru, zanedlouho už jednatelem. A jen několik málo týdnů nato dostal Žuvníček klíč od veřejné knihovny. Stal se domažlickým knihovníkem a zůstal jím třicet šest let, dle některých mylně třicet osm let. Za tu dobu rozšířil knižní fond z původních 2000 svazků na čtyřnásobek.

Pakliže jsme neváhali nazvat Josefa Žuvníčka *fenomémem*, první opodstatněnost výroku spatřujeme právě v Žuvníčkovi knihovníkově a – předsedovi výboru obecné veřejné čítárny. Byl jím zvolen nedlouho poté, kdy se jeho osudem na desetiletí stala veřejná knihovna.

V této souvislosti si dovolme retrospektivu.

V Domažlicích přece měly čítárny úctyhodnou tradici. První tři zřídily už spolky Měšťanská beseda, Akademický spolek Chod a Dobročinný a vlastenecký spolek paní a dívek Boženy Němcové. Jejich čítárny byly ovšem neveřejné, přístupné jen spolkovým členům.

První komukoliv přístupnou **veřejnou** čítárnu otevřeli Domažličtí 15. října 1899 a patřila vůbec k prvním v Čechách. (Nejčilejšími byli Chrudimští a Litomyšlští: s veřejnou čítárnou si pospíšili v roce 1895.) Domažlickou čítárnu řídil šestnáctičlenný výbor delegátů městských spolků, který zprostředkoval ke čtení na osmdesát titulů novin a časopisů. Jan Koutský v reminiscenci uveřejněné *Poslem od Čerchova* z 13. října 1900 vypočítává, že šlo o sedm deníků politických, pět obrázkových revuí, šest beletristických časopisů, jedenáct všeobecně poučných a třicet pět odborných. Nechyběl mezi nimi polský Tygodnik ilustrovany, chorvatský Glas ani německý Moderne Kunst. V období od poloviny října 1899 do září 1890 se čítárna otevířela návštěvníkům sto šedesátkrát.

Tehdejší tisk se rozvedl též o sociálním složení dvou tisíc sedmi set padesáti návštěvníků v prvním roce provozu: 38% živnostníci a dělníci, 26% ženy a dívky, 19% inteligence, 14% studenti vysokých škol a 3% studenti gymnázia.

K statistice z konce devatenáctého století přidáme informaci z ledna prvního válečného roku 1914: počet časopisů ve veřejné čítárně stoupl z původních osmdesáti na celých dvě stě.

Všechna námi uvedená čísla a informace s čísly související, máme zato, po více než jednom století dílem vyobrazují dobu a společenské nivó. Vypovídací hodnotu má také výroční zpráva o veřejné čítárně z roku 1890, v níž se vedle jiného píše: *Důležitost veřejné čítárny plně u nás pochopena nebyla; ovšem nebyla pochopena ani jinde, kde by se to dalo spíše čekati (poukazují jen na Prahu a Plzeň). Dále působí čítárna jen rok a to dosud v malých městech k nabytí domovského práva nestačí. Kde hledati vinu neporozumění tak důležité věci, uvidí každý, kdo si trochu rozváží čísla navštěvovatelův. A tu vidíme ten obvyklý zjev, že mezi navštěvovateli největší číslo mají t. zv. třídy nižší. Naše inteligence dosáhnouví jistého stupně vzdělání, hlavně tolik, kolik potřebuje k svojí existenci, dále už nejde. Ale nejen sociální sondou je výroční zpráva. Obsahuje také ideu zakladatelů veřejných čítáren: *Jedním a ne posledním prostředkem vzdělávacím jest veřejná čítárna: moderní škola dospělých, která má nás udržovati v stálém styku s myšlenkami v světě se vynořujícími, která má pokračovati ve vzdělání ve věku, kde až nepůsobí škola.**

Ale – jaké že byly začátky Veřejné knihovny města Domažlic?

V květnu 1894 se ustanovil knihovní výbor, který schválil knihovní řád, takže začátkem února roku příštího byla knihovna konečně otevřena. Toho roku bylo v knihovním fondu cirka sedm set sedmdesát svazků, ovšem potenciální čtenáři se v návštěvnosti nikterak nepředháněli: jejich počet nedosáhl ani čísla jedno sto padesát. Nicméně stojí za pozornost, že v době, kdy už pět měsíců probíhal první světoválečný konflikt, návštěvnost stoupla na pět set čtyřicet šest v jediném měsíci a zapůjčeno bylo jeden tisíc pět set dvacet tři svazků. Zápisné tehdy činilo 1 K jednou provždy a chudí dokonce byli od poplatku zcela osvobozeni. A ještě jednou „knihovna a válka“: o prvním měsíci roku 1918 si pro knihu přišlo devět set dvanáct čtenářů.

Připadá nám, že Žuvníčkův věhlas v širokém Podčeskolesí počíná růst v roce 1893, kdy se učitel přírodopisu a fyziky uplatňuje jako člen pořadatelského týmu Okrskové výstavy krajské v Domažlicích. Osmadvacetiletý Žuvníček musel být už tehdy považován za pozoruhodný typ nadšeného osvětáře, když přijat do kolektiva takových veličin jako byli ředitel měšťanské školy chlapecké Antonín Srna, okresní starosta Max Duffek, profesor Jan František Hruška a profesor Vojtěch Kebrle. A ne dost na tom. Příznačným je, že tehdy již plynula (pozdějšími slovy literárního historika Emila Felixe řečeno) *nová, vědecká perioda našeho národopisu*. Sám Josef Žuvníček napsal do výstavního katalogu *úvodní slovo* o Domažlicku a Chodsku a jeho text měl neobyčejně příznivou odezvu.

IX.

Co napsal literárnímu historikovi a příteli

Emilu Felixovi

Soukromá korespondence je z „žánrů“ dostupných recipientovi obvykle ex post, vzdor tomu však majících přednosti k nenapodobení a význam jako žánry žádné jiné: pisatele vypodobňují autenticky, věrohodně a nezkresleně. I v Žuvníčkově případě dokončuje jeho diskrétní korespondence portrét, o který jsme se v celé monografii *Fenomén Josef Žuvníček* pokoušeli.

Mladším badatelům je vhodné připomenout, kdo vlastně byl literární vědec Emil Felix, k němuž Žuvníčka poutalo dlouholeté a vřelé přátelství, literárním i publicistickým tvořením kolorizované.

Rodák z Kolovče (1889) se odevzdal filozofickému studiu slavistickému a germanistickému ve dvou středoevropských kulturních centrech: v Praze a ve Vídni. Studia dovršil doktorátem na Karlově univerzitě, aby se mu nakonec stala domovem a místem pedagogického působení metropole českého západu – Plzeň.

Když dožil dr. Emil Felix abrahámovin (1939), dr. Josef Rous vydal spisek *K padesátce plzeňského lit. historika a kritika dr. Emila Felixe*, v kterém uvedl: „Lze bez nadsázky říci, že dr. Emil Felix patří dnes mezi nejvýznamnější literární osobnosti nejen v Plzni, ale i na celém kulturním českém západě, a jak bylo našimi předními odborníky zdůrazněno, možno jej řaditi mezi nejvýznačnější zjevy nejmladší literárně historické a kritické školy české vůbec a že jeho největší dílo *Literární Plzeň* bylo postaveno na roveň obdobné regionální práci universitního profesora Miloslava Hýska. Kdyby se u nás vždy posuzovalo skutečné nadání, bylo by Felixovo místo již dávno jinde než za katedrou střední školy.“

Literární historik a kritik dr. Emil Felix zemřel v roce 1957.

Korespondenční lístek z 30. ledna 1935

Milý pane doktore,

děkuji Vám srdečně za vlídnou vzpomínku k mé sedmdesátce. Však mě samotného překvapil, ale – těžko oponovat.

A děkuji i za až příliš lichotivá slova o mé práci. Maloměst. novinář je tak trochu jen literární nádeník; ale – říkám si, někdo tu nádeničinu konati musí. Jsem ovšem rád, že ani v Plzni nepřestáváte býti mým čtenářem; člověku je někdy téhle „ozvěny“ třeba jako rybě vody. –

Časem posílal jsem kratší črty do plzeňského „Života na č. záp.“; poslední dobou se zdá, že tam asi finančně narazili, třeba většina jejich příspěvků (i moje) byla grátis. Ta Vaše západní metropole, jak se zdá, byla dříve (však jste o tom psal) literárnější než je nyní. Je ovšem také možno, že do těch poměrů dobře nevidím – je to přece jen přes 70 km.

Upřímně Vás pozdravuje

Váš

Jos. Žuvníček.

Dopis z 15. října 1937

Vážený a milý pane doktore,

promiňte, že znovu obtěžuji. Dojde-li k otištění Vašeho feuilletonu, prosím, pošlete mi 3 exempl. Toho čísla „Č.D.“. Zdejší prodejny novin mají jen omezený počet výtisků pro své odběratele.

Bud' je, prosím, pošlete poštou nebo po ž. Ebenstreitové. Účet bych vyrovnal ve známkách, dovolíte-li, na Vaši adresu.

Píše mi paní Mila Mellanová, že se přičiní, aby její soubor provedl v Praze moji „Kur. Káču“; loni ji odložili. Bojím se, že to letos dopadne podobně; kde pak venkovský autor a pražská redakce!

Milostivé paní ruku líbám, Vás upřímně pozdravuje

oddaný

Žuvníček.

V Domažlicích 15. X. 1937.

Dopis z 10. prosince 1937

V Domažlicích 10. prosince 1937.

Vážený a milý pane profesore,

Děkuji srdečně za vlídnou Vaši pozornost k mé osobě. Uznání je vzácná věc. Ale i když odpočítám určitá procenta, jimiž mé zásluhy přeceňujete, přec zbývá ještě má snaha srovnati svědomitě své povinnosti, pokud to dovedu.

Nebyl bych upřímným, kdybych nepřiznal, že mě Váš článek nepotěšil. Obsahem i formou, zvláště ta jeho srdečná dikce citlivě mě zasáhla. A za tu jsem Vám zvláště vděčen.

Pozorujete, že mi to Vaše uznání působí jisté rozpaky péra; ale utěšuji se, že při osobním shledání budu snad výmluvnější, a pak Vám znovu srdečně poděkuji.

V jednom směru Váš článek, žel, neúmyslně selhal: Mé železné zdraví utrpělo před 14 dny náraz, který zavinil bolest hlavy, jež mě nyní skoro denně pronásleduje.

Lékaři (i syn) ujišťují, že je to stav jen přechodný a že klidem obnovím si stav předešlý. Proto jsem v „Poslu“ na několik neděl vypřáhnul, až se mi hlava umoudří. Ale memento zůstalo.

Upřímně Vás i Vaše drahé pozdravuji, mil. Paní uctivě se poroučím

a trvám

oddaný

Žuvníček.

Dopis z 27. listopadu 1937

V Domažlicích 27. XI. 1937.

Vážený a milý pane profesore,

po třech nedělích čekání si uvědomuji, že redakce „Čes. slova“ Váš článek o mně potlačila. Je tak dobře, učinila-li to redakce ze zásady proti osobním oslavám. Váš článek byl jistě toho druhu.

Mě by jen zajímalo vědět, zda si redakce nevyžádala předem souhlas nebo nesouhlas domažl. organisace, což mi není zase docela lhostejno. Snad Vás nepohorším prosbou, abyste do toho mlčení vnesl trochu pravdy. Jistota je vždycky lepší než neurčité domněnky.

Není-li Vám snad příjemno na můj dotaz odpovědět, vhod'te můj list do kamen; proto, myslím, náš přátelský poměr neutopí. –

Musím se pochlubit, že mou dětskou hru „Kurážná Káča“ sehraje umělecký soubor pí Míly Mellanové v Praze v Komorním divadle 18. prosince.

Soubor má dobrou pověst a tak se pojedu do Prahy na premiéru podívat.

Milostivé paní ruku libá a Vás srdečně pozdravuje

přátelsky oddaný

Žuvníček.

X.

...z korespondence

odeslané manželkou a dcerou Josefa Žuvníčka

rodině učitele Antonína Odvodyho

Nerozlučné přátele Josefa Žuvníčka a Antonína Odvodyho spojila společná učitelská hřivna a zaujetí pro sport, najmě cvičení v Sokole. Toho byl Antonín Odvody spoluzakladatelem ve Starém Postřekově za své učitelské praxe tam (1904 – 1914). Měl renomé výtečného ovocnáře a včelaře.

Podobně jako Žuvníček v Domažlicích, proslul Antonín Odvody ve Starém Postřekově co zakladatel obecní knihovny a ochotnického divadelního spolku. V obci organizoval také kurz paličkování, které se následně stalo tamní domácí uměleckou výrobou a přetrvalo až do moderní doby.

Odvody aktivně působil také v Domažlicích: ve výboru Okresního osvětového sboru, ve funkci okresního knihovního referenta, v pozici knihovníka putovní doplňkové knihovny a jako člen kuratoria Městského muzea.

Antonín Odvody dožil sta let (+1884).

Dopis z 13. března 1939

Milá Boženko!

Nezlob se, že teprve dnes se ozývám, ale jsem v stálém kole a není mi úplně dobře. Letošní rok byl hrozný pro nás pro všechny a pro mne zvláště –

O prázdninách jsem se nezatavila, jak by bylo žádoucí, když jsem čekala úlevu v Domažlicích ke konci prázdnin, lehla jsem si tam do nemocnice. Ještě neuzdravena úplně jela jsem zpět do Prahy a pak pršely události jedna za druhou. Otcův skon mi dodal. Kdyby člověk stokrát si předpisoval rozvahu a klid, je marné všechno. A tak táhnu tu káru se svým mužem, podpoříme jeden druhého, ale tak těžká nebyla, co živa jsem, jako letos. Každý den něco poplašného víš, kolikrát si tak myslím, co zla napáše na světě jedinec, který svoji ctižádost schová za krásná slova sebeurčení národů apod. – Ale o tom nechci psát, byla bych jistě zavřena o chlebě a vodě –

Především, odpusť, ale zůstala jsem Ti doma při rozchodu dlužna 5Kč, kterými jsi mi u p. Zelenky vypomohla. Přikládám je ve známkách. Ty je dopisy spotřebuješ, vid'. A nezlob se, že to posílám tak pozdě.

A pak, prosím Tě, přijmi Ty sama a tlumoč svému muži můj upřímný dík za všechno, co jste pro naši máti udělali. Až přijedu na Velikonoce přijdu se k Tobě podívat, dovolíš, abych Vám oběma znova osobně mohla poděkovat. Ne nadarmo se říká „v neštěstí poznáš přátele“ – Když si vzpomenu, co se otec nasloužil veřejnosti, co dobrého lidem dělal, věř, za nás samotny se někdy tolik neexponoval, jako za cizí – zemřel – svět nezná už ani, že žil, ani se nezeptá, jestli by radou nemohl prospět všem, které otec pro druhé často stavěl na druhé místo až. Jen Vy jste si vzpomněli, Vykteří jste vlastně k revanchi neměli příčiny – Boženko, nezapomeneme Vám toho, moc a moc Vám děkujeme a, kdybych Vám někdy mohla v něčem pomoci -, prosím, snažně prosím, buďte ujištěni, že budu šťastna – Ještě jednou mnohý dík Vám oběma.

Prosím, vyříd' svému muži naše poručení a sama buď hodně zdráva – Muž Ti rukulíbá – já na shledanou se těším o Velikonocích.

Tvá Libuše.

(dcera Josefa Žuvníčka)

Dopis z 16. března 1939

Vážení přátelé,

snad mi nezazlíte a nepohněvám Vás zasláným. Zůstalo to tu po mužovi, a já doufala že to sama k Vám odnesu, ale nelze.

Nejdřív se přihlásila únava po těch vysilujících dnech a nocích, a teď zase ty poruchy povětrnostní cítím v každém kloubu.

A k tomu ještě vše, co na nás se přivalilo zlého! Pamatujete se pane učiteli na předpověď v jednom soustrastném projevu? Šťastní mrtví!

Moc byste oba byli hodní, kdybyste někdy přišli na pár upřímných slov!

Vám oddaná

M. Žuvníčková

(Marie Žuvníčková, vdova po Josefu Žuvníčkovi)

Dopis z 26. září 1942

Vážení přátelé!

Nejdříve Vás prosím za prominutí, že teprve dnes děkuju za Váš milý dárek. Jsem již delší dobu vážně nemocná a včerejší roentgenový snímek dává málo naděje na uzdravení. Proto také nejsem k ničemu, zdeptaná na duši i na těle.

Ale Vaše vzpomínka mě moc potěšila, už proto, že jsem již mnohými zapomenuta. Mějte můj vroucí dík, bohužel nemohu Vám ničím splatit, jsme tu nyní všichni ubozí, tož: zaplat' Vám Pánbůh!

Postrádala jsem s lítostí zprávy, jak se Vám všem daří, Jste-li zdraví, co je s Vaším milým panem synem, o něhož nepřestávám mít starost, s paní dcerou, zda se šťastně vrátila z té dlouhé cesty do Říma, je-li zdráva, a z čeho se těšíte, z vnoučka neb vnučky.

Co se nás týče, žijem tu dosti svízelně; Liba zase dře od rána do 8 hod. večer, k tomu má nádavkem mě nemocnou, hoch je hodný, dobře se učí, ale ta škola, to je těžká zkouška nás všech. Však Vy pochopíte! Proto jsou naše srdce smutná, a naděje tak málo. Těžce doléhá osud na nás všechny.

Ale pro Vás mám přání, abyste se ve zdraví „dočekali“, pro Vaše milé dítky, ať užijí dlouho v klidu a míru to, co každému z nás je nejdražší.

Liba vzpomíná na Vaši milou paní choť, a vřele Ji pozdravuje, a Vám se uctivě poroučí, já pak Vás všechny vzpomínám dobrým a vše dobré Vám přeji. A zůstávám Vaší dlužnicí

Vám vděčná

M. Žuvníčková.

XI.

Ozvy posmrtné...

Po smrti Josefa Žuvníčka se nad duchovní pozůstalostí po osobnosti zamyslel Emil Felix v memoárovém příspěvku ***Za ředitelem Josefem Žuvníčkem***. Vedle jiného napsal:

„Když v únoru letošního roku doprovázely na poslední cestě nepřehledné zástupy domažlického ředitele Josefa Žuvníčka, člena obecního zastupitelstva, předsedu výboru spořitelního, jednatele Osvětové komise, vynikajícího člena Sokola, dlouholetého předsedu Literární jednoty, oblíbeného spolupracovníka Posla od Čerchova, populárního přednášeče a řečníka, svědomitého učitele, ředitele i inspektora, ztratilo Domažlicko a Chodsko neskonale více, než by mohl naznačiti, natož pak vyčerpati pouhý výčet všech funkcí, i kdyby se prodloužil ještě o několik řádek ...

Josef Žuvníček jenom svým jménem, v našem kraji neobvyklým, prozrazoval svůj smíchovský původ: narodil se v Praze na Nový rok 1865 a snad jenom noblesní a jemný způsob společenský ukazoval k typu pražanství: jinak se zdál, ale nejen zdál, skutečně a v podstatě byl duší i tělem jakoby symbolický představitel rodu nejzápadnějších Slovanů.“

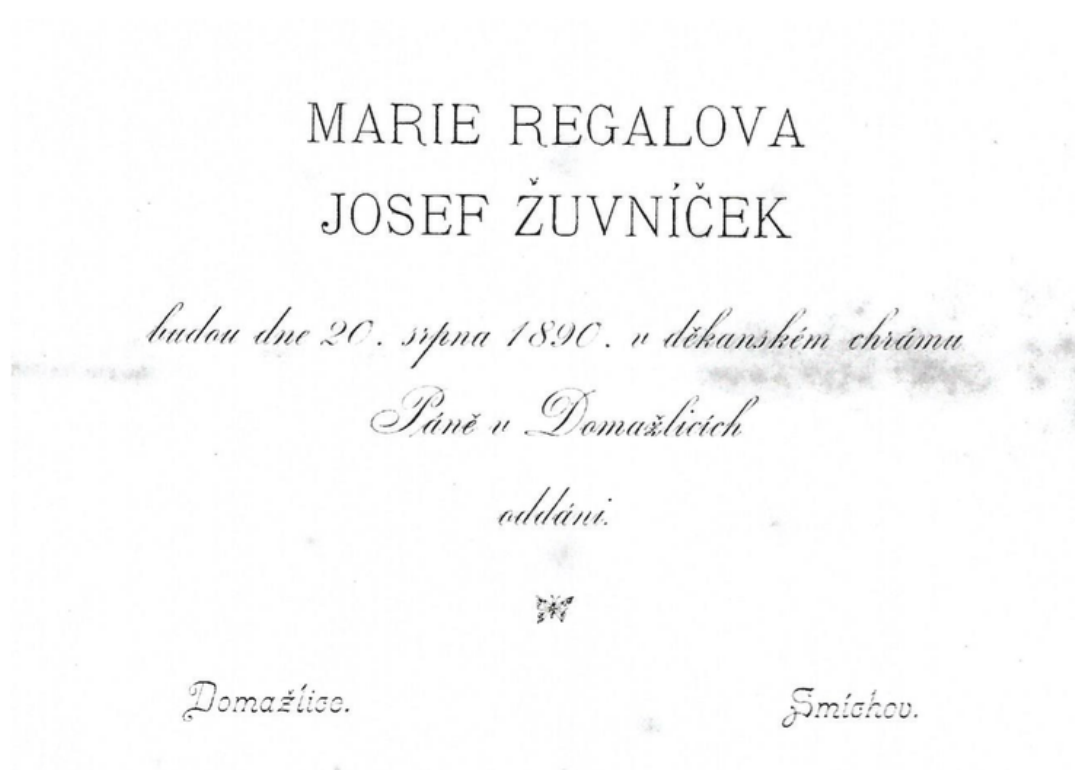
K uctění památky zemřelého Josefa Žuvníčka složilo několik Domažličanů peněžní dary. Rodina zesnulého 300 K na Sokolovnu, 100 K místním chudým a 100 K na Národní pomoc pro uprchlíky. Rodina Machova a Hoschnova 50 K Fondu pro uprchlíky. J. Kiebergerová 30 K ve prospěch Národní pomoci pro uprchlíky. Manželé Blochovi 50 K místním chudým. Antonín Hájek s chotí 25 K Národní pomoci pro uprchlíky.

Že Emil Felix v devětatřicátém nenadsadil, stvrdil deset let po Žuvníčkově skonu Jiří Šlajs (***Vzpomínáme na ředitele Josefa Žuvníčka***) připomínající, že v kulturním životě domažlickém si zajistil p. ředitel Žuvníček skutečně nepomíjející místo svými přesnými a objektivními referáty o všech přednáškách, divadlech, koncertech, výstavách a sjezdech v Domažlicích i na Chodsku.

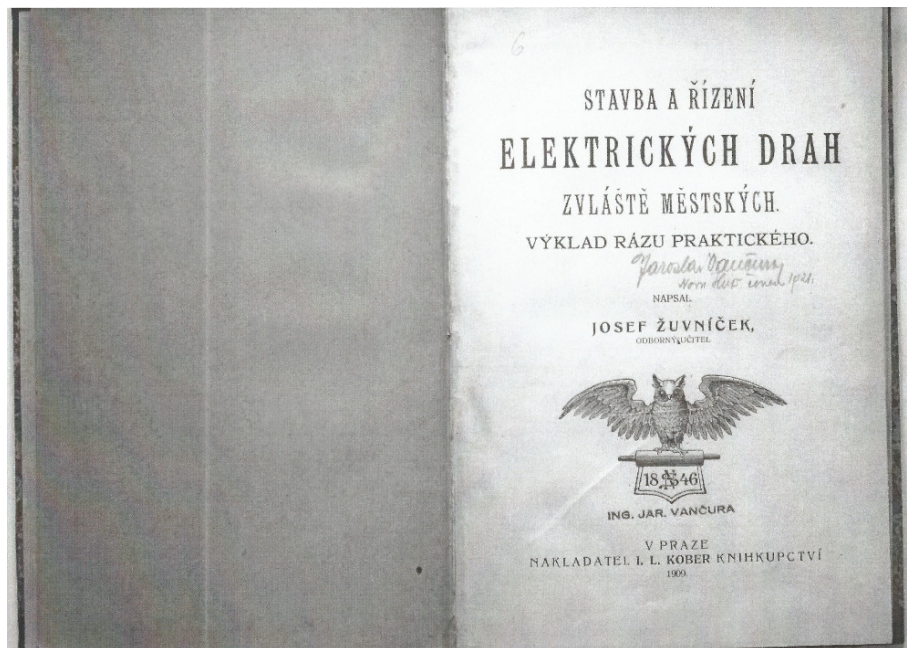
Jan Prokop Holý vzkázal dvacátému prvnímu století, že Žuvníčkovu místo odpočinku je v hrobce Karla Regála a jeho ženy Markéty Paroubkové, jejichž dceru Marii (1868 – 1942) měl za manželku.



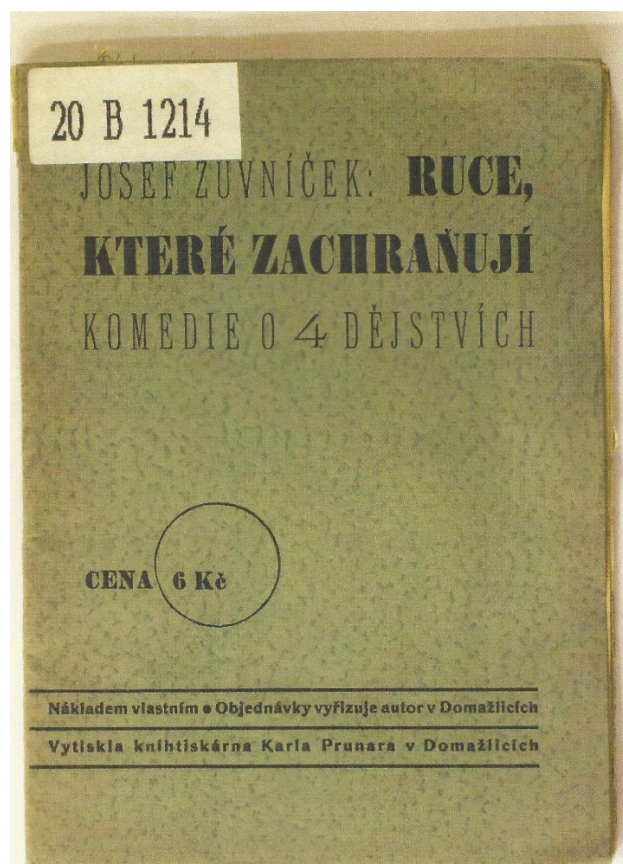
Novinový portrét Josefa Žuvníčka
z počátku 30. let



Svatební oznámení
Marie Regálové a Josefa Žuvníčka



Stavba a řízení elektrických drah,
zvláště městských. Spis Josefa Žuvníčka (1909)



Ruce, které zachraňují (1935)
Obálka scénáře Josefa Žuvníčka

Vážený a milý pane doktore,

promiňte, že znovu obtěžuji. Dojde-li
ve stisknutí Vašeho feuilletonu, prosím, pošlete
mi 3 exempl. toho čísla „Č. D“. Zdejší pro-
dejny novin mají jen omezený počet
výtisků pro své odběratele.

Bud' je, prosím, pošlete poštou nebo po
z. Ebenštrajtové. Ilust. bych vytvářel
ve známkách, dovolíte-li, na Vaši adresu.

Pře mi paní Míla Mellanová, že
se přičiní, aby její snub provedl p. Prase
moji „Kur. Káču“, loni ji odložili. Pro-
šim se, že to letos dopadne podobně; kde
pak nenarozí autor a pražská redakce!
Autorškie paní nese libám, Váš upřímný
a oddaný

oddaný v
Oplavice.

bl Domažlicích 15. x. 1937.

MUZEUM CHOLSKA

v Domažlicích

Žuvníčkův korespondenční lístek Emilu Felixovi

(15. října 1937)

Ol Domažlicích 27. XI. 1937.

Vážený a milý pane profesore,

po třech nedělních čekání si uvědomuji, že redakce „Čes. slova“ (Váš článek) o mně potlačila. Je tomu dobře, učinila-li to redakce ze zásady proti osobním oslavám. Váš článek byl jistě toho druhu.

Mě by jen zajímalo předtím, zda si redakce nevyžádala předem souhlas nebo nesouhlas domášt. organizací, což mi není tak docela lhostejno. Snad Vás nepohorším prosbou, abyste do toho mlčení přest trochu pravdy. Jistota je vždycky lepší než nevážené domněnky.

Není-li Vám nad přejmno, na můj dotaz odpovědět, vhodte mi svůj list do Kamen; proto, myslím, náš přátelský poměr neutrpí. —

Musím se pochlubit, že nová dětskou hru „Kurážná Kdčá“

/.

Žuvníčkův dopis Emilu Felixovi (27. listopadu 1937)

sehraje umělecký soubor p. Hily,
Mellanové v Praze v Komorním
divadle 18. prosince.

Soubor má dobrou pověst a
tak se pojedou do Prahy na
premiéru podívat.

Milostivé paní rukou líbá
a Vás srdečně pozdravuje

přátelsky oddaný
Žuňička

Dokončení Žuňičkova dopisu Emilu Felixovi (27. listopadu 1937)

718
Z 8
674 Ha

Všem, kdož znali našeho otce, pana

JOSEFA ŽUVNÍČKA,

ředitele dětských škol v. v., člena obecního zastupitelstva v Domažlicích, předsedu výboru Společny v Domažlicích, zakládajícího člena tělov. jednoty Sokol a mnoha vlasteneckých a dobročinných spolků,

podáváme smutnou zprávu, že zemřel dne 13. února 1939 ve věku 74 roků.

Duši svou odevzdal Boží lásce a milosrdenství.

S tělesnými pozůstatky se rozloučíme ve středu dne 15. února o 3. hod. odpoledne z domažlické sokolovny a uložíme je k věčnému spánku do rodinné hrobky na zdejším hřbitově.

DOMAŽLICE, 14. února 1939.

LIBUŠE BUREŠOVÁ, MARIE ŽUVNÍČKOVÁ,
MARIE BAZIKOVÁ, choť
MUDr. PŘEM. ŽUVNÍČEK, MILÁDKA BAZIKOVÁ,
děti. EDOUŠEK BUREŠ,
vnuci.

R.N.Dr. docent
EDUARD BUREŠ,
asistent Karlovy univerzity,
JOSEF BAZIKA,
úředník st. drab,
IRENA ŽUVNÍČKOVÁ,
zetové a snacha.

*Želím do hrobky pana Josefa Žuvníčka
na hřbitově v Domažlicích
v úterý 15. února 1939
v 3. hodině odpolední
přítel a známý pan Václav Žuvníček
přítel a známý pan Václav Žuvníček
přítel a známý pan Václav Žuvníček*

Knihtiskárna Karla Prunara v Domažlicích. — Pohřební ústav „Pietas“ (V. Zelenka) v Domažlicích.

Smuteční parte Josefa Žuvníčka

Za
673/12

6732

Dne 7. listopadu, r. 1942 podlehl těžké nemoci naše drahá maminka
a babička, paní

Marie Žuvníčková rozená Regálová,

vdova po řediteli dívčích škol v Domažlicích.

Žila a pracovala jen pro nás — zemřela, ale její láska nás bude
provázet celým životem.

Dle svého přání bude zpopelněna v pátek dne 13. listopadu 1942
o 10¹/₂ hodině dopolední v novém pražském krematoriu hlav. města Prahy.

Praha XIV.-Nusle II., dne 7 listopadu 1942.
Miletinskova 2.

Josef Bazika,
dědník ČMD,
Irena Žuvníčková,
zeť a snacha.

Miládka Baziková,
Edoušek Bureš,
vnoučata.

Libuše Burešová,
Marie Baziková,
MUDr. Přemysl Žuvníček,
děti.

Smuteční parte Žuvníčkovy manželky Marie



Miroslav Vejlupek (Čerchovský)

Fenomén

Josef Žuvníček

Přebal a grafická úprava Jiří Homolka

Foto archiv autora a archiv Muzea Chodska

Vydalo nakladatelství Miroslav Vejlupek – Čerchovský

v Horažďovicích, v březnu 2016

Technická redakce Jiří Homolka

První vydání. Formát PDF

38 stran. 2,9 MB

ISBN 978-80-902618-8-4